

ПРЕЗИНТАЦІЯ НА ТЕМУ:

Правопис прикметників

ПЛАН

- ❖ 1. Правопис прикметників разом
- ❖ 2. Правопис прикметників через дефіз
- ❖ 3. Правопис префіксів
- ❖ 4. Правопис суфіксів
- ❖ 5. Вправи

РАЗОМ ПИШУТЬСЯ

- ❖ складні прикметники, утворені від складних іменників, що пишуться разом: *електросиловий (електросила), картоплесаджальний (картоплесаджалка), лісостеповий (лісостеп).*
- ❖ складні прикметники з другою дієслівною частиною: *волелюбний, деревообробний, карколомний, машинобудівний.*

РАЗОМ ПИШУТЬСЯ

- ❖ 1. Складні прикметники, першою частиною яких є числівник, написаний літерами: *двадцятиповерховий, семиразовий, стодвадцятип'ятирічний, але 125-річний;*
- ❖ 2. Складні прикметники, у яких першим компонентом виступає прислівник: *важкохворий, внутрішньозаводський, загальнодержавний*
але: трохи вище зазначений (параграф), бо є пояснювальне слово;

ЧЕРЕЗ ДЕФІС ПИШУТЬСЯ

- ❖ Складні прикметники, утворені від складних іменників, що пишуться через дефіс: *віце-президентський (віце-президент), генерал-губернаторський (генерал-губернатор), соціал-демократичний (соціал-демократ),*
- ❖ Складні прикметники, у яких перша частина закінчується на -іко (-іко): *буколіко-романтичний, історико-культурний, механіко-математичний.*
- ❖ В окремих випадках, коли прикметник утворюється від сполучення іменника з прикладкою, дефіс не ставиться: *Москва-ріка — москворіцький.*
- ❖ Складні прикметники з першою частиною військово-, воєнно-: *військово-морський, військово-спортивний, воєнно-стратегічний;*

ЧЕРЕЗ ДЕФІЗ ПИШУТЬСЯ

- ❖ складні прикметники, утворені з двох або кількох основ, які означають якість із додатковим відтінком, відтінки кольорів або поєднання кількох кольорів в одному предметі: *блакитно-синій, кисло-солодкий, молочно-білий, сіро-голубий, але: жовтогарячий,*
- ❖ складні прикметники, у яких перша частина не має прикметникового суфікса, але яка за змістом є однорідною з другою частиною и приєднується до неї за допомогою сполучного звука о або е: *м'яльно-тіпальний, м'ясо-молочний, крохмале-патоковий;*
- ❖ складні назви проміжних сторін світу: *південно-східний, північно-західний;*
- ❖ складні прикметники, першим компонентом яких є числівник, написаний цифрами: *20-річний, 10-поверховий.*

ПРАВОПИС ПРЕФІКСІВ

префікс пре-

❖ вживається переважно у якісних прикметниках і прислівниках для вираження найвищого ступеня ознаки: *прегарний, презавзятий, префасний, премудрий, префасно, препогано*. Крім того, префікс пре- виступає в словах *прецирливий, прецирство* й у словах старослов'янського походження: *преосвященний, преподобний, престол*;

❖ префікс при-

❖ вживається у прикметниках, утворених від поєднання іменників із прийменниками зі значенням наближення: *пригірок, прикордонний*; неповноти дії: *присісти та приєднання: прибити*;

❖ префікс прі-

❖ вживається тільки у словах: *прізвисько, прізвище, прізва*.

ПРАВОПИС СУФІКСІВ

- ❖ -н(-ий) у більшості якісних і відносних прикметників: *дружний (спів), західний, мільйонний, принадний, фабричний;*
- ❖ -н(-ій) у небагатьох прикметниках (переважно відносних), в урїх прикметниках прислівникового та іменникового походження після ж, ш: *братній, всесвітній, городній, давній, житній, незабутній, освітній, пізній, ранній,*
- ❖ -ин (-їн) у присвійних прикметниках, утворених від іменників І відміни: *баба — бабин, Галя — Галин, свекруха — свекрушин, тітка — тітчин, Марія — Марїїн, Софія — Софїїн;*

ВПРАВИ

1. Розподіліть подані словосполучення на три групи, до складу кожної з яких належать, відповідно, якісні, відносні або присвійні прикметники.

❖ Ведмежа послуга, ведмежий барліг; дитячий будинок, дитяча цікавість; дерев'яний голос, дерев'яний стіл; золоте серце, золотий перстень; скляний посуд, скляні очі; кам'яна стіна, кам'яна душа; залізна воля, залізний дах; лисяча нора, лисяча вдача, лисяча шуба; каштанове дерево, каштанове волосся; вишневий цвіт, вишневий колір; петрів батіг, Петрів зошит; лебединий пух, лебедина вірність; вовчий апетит, вовчий хвіст; баранячий ріг, баранячий розум, баранячий кожух.

❖ 2. Випишіть спочатку прикметники м'якої групи, а потім — твердої.

❖ Безробітний, верхній, весняний, модний, новий, дружній, телячий, Сергійв, зелен, майбутній, присутній, ладен, глухий, життій, освітній, вчорашній, справжній, ранній, повен, домашній, доччин, обідній, Марійн, сизий, сьогоднішній, тутешній, дідів, зовнішній, рідний, останній, завтрашній, західний.

❖ 3. Провідмініяйте прикметники *веселий, дружній, висока, сині*.

ВПРАВИ

❖4. Складіть словосполучення з поданими нижче іменниками, добираючи до них прикметники твердої і м'якої груп.

❖Весна, дитина, вечір, небо, кошеня, село, море.

❖5. Утворіть від поданих прикметників усі можливі форми ступенів порівняння. З'ясуйте, які фонетичні зміни відбуваються при утворенні вищого ступеня порівняння.

❖Свіжий, сизий, гладкий, тихий, рідний, солодкий, глибокий, гарний, малий, старий, гіркий, довгий, далекий, дужий, швидкий, близький, тяжкий, товстий, здоровий, великий, високий, красивий.